

Perustuslakivaliokunta

Tiistai 3.3.2026 klo 9.00—11.22

Läsnä

puheenjohtaja Heikki Vestman kok
varapuheenjohtaja Onni Rostila ps (5, 6, 7, 8) (4 osittain)
jäsen Fatim Diarra vihr (1, 2, 3, 5) (4, 6 osittain)
jäsen Petri Honkonen kesk (5, 6, 7, 8) (4 osittain)
jäsen Hannu Hoskonen kesk (1, 2, 3, 5) (4, 6 osittain)
jäsen Atte Kaleva kok (7, 8) (6 osittain)
jäsen Teemu Keskisarja ps (5, 7, 8) (4, 6 osittain)
jäsen Kimmo Kiljunen sd (5, 6, 7, 8) (4 osittain)
jäsen Johannes Koskinen sd (1, 2, 3, 5, 7, 8) (4, 6 osittain)
jäsen Jarmo Lindberg kok (7, 8) (6 osittain)
jäsen Mats Löfström r (5, 6, 7, 8) (4 osittain)
jäsen Mira Nieminen ps (5, 6, 7, 8) (4 osittain)
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd (7, 8) (6 osittain)
jäsen Ville Skinnari sd (5, 6, 7, 8) (4 osittain)
jäsen Johannes Yrttiaho vas (5, 6, 7, 8) (4 osittain)
varajäsen Henrik Vuornos kok (7, 8) (6 osittain)

Sihteerit

valiokuntaneuvos Johannes Heikkinen
valiokuntaneuvos Lauri Koskentausta
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 4 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Valiokuntapaikkojen järjestely

Merkittiin, että valiokuntien täydennysvaalissa 27.2.2026 on perustuslakivaliokunnan jäseneksi valittu ed. Karoliina Partanen sekä varajäseneksi ed. Henrik Vuornos.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 182/2025 vp

Pöytäkirja PeVP 14/2026 vp

Asiantuntijalausunto HE 182/2025 vp PeV 03.03.2026 erityisasiantuntija Helinä Tiura-Virta, sisäministeriö Asiantuntijalausunto A 4
Asiantuntijalausunnon liite HE 182/2025 vp PeV 03.03.2026 erityisasiantuntija Helinä Tiura-Virta, sisäministeriö Asiantuntijalausunto B 4
Asiantuntijalausunto HE 182/2025 vp PeV 03.03.2026 professori Sakari Melander Asiantuntijalausunto C 4
Asiantuntijalausunto HE 182/2025 vp PeV 03.03.2026 professori Susanna Lindroos-Hovinheimo Asiantuntijalausunto D 4
Asiantuntijalausunto HE 182/2025 vp PeV 03.03.2026 professori Tuomas Ojanen Asiantuntijalausunto E 4

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- erityisasiantuntija Helinä Tiura-Virta, sisäministeriö, liite
- professori Sakari Melander, liite
- professori Susanna Lindroos-Hovinheimo, liite
- professori Tuomas Ojanen, liite

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission sotilaallisen liikkuvuuden tiedonannosta sekä komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sotilasan tarvikkeiden, tavaroiden ja toimenpidekehyksen perustamisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 1/2026 vp

Asiantuntijalausunto U 1/2026 vp PeV 03.03.2026 professori Tuomas Ojanen Asiantuntijalausunto A 5

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:

- professori Tuomas Ojanen, liite

6. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten ja direktiivien muuttamisesta digitaalisen lainsäädäntökehyksen yksinkertaistamisen osalta (digiomnibus) ja tekoälyä koskevien yhdenmukaistettujen sääntöjen täytäntöönpanon yksinkertaistamisen osalta (tekoälyomnibus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 81/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten ja direktiivien muuttamisesta digitaalisen lainsäädäntökehyksen yksinkertaistamisen osalta (digiomnibus) ja tekoälyä koskevien yhdenmukaistettujen sääntöjen täytäntöönpanon yksinkertaistamisen osalta (tekoälyomnibus) A 6

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Poistettiin teknisenä korjauksena kappale 1, minkä vuoksi kappaleiden numerointi muuttui.

Muutettiin kappale 5 kuulumaan seuraavasti: "Oikeusperustan arviointi ei lähtökohtaisesti kuulu perustuslakivaliokunnalle perustuslaissa osoitettuihin tehtäviin. Oikeusperustan asianmukaisuus on EU-oikeudellinen kysymys, jonka ratkaisee viime kädessä EU-tuo-

Pöytäkirja PeVP 14/2026 vp

mioistuin (ks. esim. PeVL 47/2022 vp, kappale 15). Valiokunta korostaa sitä, että unionilainsäädäntöä tulee kehittää perussopimusten puitteissa (ks. esim. PeVL 61/2016 vp ja PeVL 31/2022 vp, kappaleet 8—9). "

Muutettiin kappale 6 kuulumaan seuraavasti: "Valiokunta kiinnittää huomiota unionin perussopimusten keskeisyyteen ja korostaa sitä, ettei johdetun oikeuden säännöksiin sisällytetä jäsenvaltioille perussopimuksissa määriteltyihin velvoitteisiin nähden uusia menettelyjä tai muitakaan sellaisia elementtejä, joita ei olisi jo hyväksytty perussopimusten voimaansaattamisen yhteydessä (ks. PeVL 12/2018 vp, s. 3, PeVL 49/2010 vp, s. 4/II ja PeVL 46/1996 vp, s. 2/II). Säädösehdotuksen oikeusperustana on kirjelmän (s. 12) mukaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 114 artikla. Kyseisen artiklan mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto toteuttavat tavallista lainsäätämismenettelyä noudattaen ja talous- ja sosiaalikomitea kuultuaan sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevat toimenpiteet jäsenmaiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämiseksi. Valtioneuvosto katsoo, että komission esittämä oikeusperusta on lähtökohdaisesti asianmukainen. Valiokunta kiinnittää saamansa selvityksen perusteella huomiota siihen, että komissio huomauttaa ehdotuksessa, että aiemmat tulkinnat SEUT 114 artiklasta ovat saattaneet olla ongelmallisia alusta alkaen. Perustuslakivaliokunta korostaa tarvetta varmistua vielä siitä, että ehdotetulla sääntelyllä on kaikkien riittävä liityntä sisämarkkinoiden toimintaan SEUT 114 artiklassa tarkoitettulla tavalla."

Poistettiin kappaleesta 9 viimeinen virke.

Muutettiin kappale 22 kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota sääntelyehdotuksen osalta myös kaksoisrangaistavuuden kieltoon. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että kaksoisrangaistavuuden kiello kattaa myös samaa tekoa koskevat rangaistusluonteiset hallinnolliset seuraamukset (PeVL 17/2013 vp, PeVL 15/2014 vp). Vastaavia arvioita voidaan esittää myös Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisukäytännön perusteella. Perustuslakivaliokunta kiinnittää valtioneuvoston huomiota siihen, että kaksoisrangaistavuuden kiello tulee huomioida asianmukaisesti pyrkien siihen, että sääntely ei johda tilanteisiin, joissa tulisi arvioida kaksoisrangaistavuuden kiellon edellytysten täyttymistä. "

Lisättiin uusi kappale 32 seuraavasti: "Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota tekoälyasetuksen kansallista täytäntöönpanoa arvioidessaan siihen, että tekoälyasetuksen seuraamussääntely on jäänyt perustuslain kannalta ongelmallisella tavalla epätäsmälliseksi (PeVL 33/2025 vp, kappaleet 6–18). Valiokunta kiinnittää tältä osin valtioneuvoston huomiota asetuksen seuraamuksia koskevan sääntelyn ja erityisesti sen seuraamuksia koskevien säännösten täsmenmistarpeeseen."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

Pöytäkirja PeVP 14/2026 vp

7. Muut asiat

Todettiin, että valiokunnalle on tullut kutsu Oikeusvaltioseminaariin 1.4.2026.

8. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 4.3.2026 klo 8.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Liisa Vanhala